

Museu Comarcal
de l'Horta Sud
Josep Ferrís March

Un museu per a les escoles

Servicis educatius
per al curs 2013/2014

El Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís March

El Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís March, localitzat a Torrent (l'Horta) es concep com un centre de conservació, difusió i interpretació del patrimoni cultural de la comarca, implicat en la dinamització social i cultural del seu territori, sobre la base d'aquells elements que han definit històricament la personalitat de l'Horta Sud i que constitueixen els seus senyals d'identitat.

A més dels recursos didàctics propis de la museografia tradicional que el Museu posa a l'abast del públic, tractem que el visitant/usuari reflexione sobre la situació actual partint del coneixement i dels estímuls que obté de la contemplació d'objectes i espais que representen la imatge del passat. El contrast amb el present, els espais i els objectes ofereixen punts per tal que comprengui la magnitud del canvi social experimentat en les darreres dècades, tant positius com negatius. La línia de treball actual se centra en l'abstracció i recuperació dels valors del passat que tenen plena vigència i que cal recuperar i potenciar, com ara el reciclatge, l'estima pel medi com a font de recursos vitals o els valors pedagògics dels jocs tradicionals.

El Museu es troba instal·lat a Ca l'Estudiant de Boqueta, una antiga casa de llauradors construïda a la primera dècada del segle xx. La forma d'exposició elegida és l'ecològica, en què els objectes estan situats en l'espai que ocupaven dins la casa, forma que repercuteix en una experiència multisensorial que afecta sobretot dues generacions: trasllada els més majors a les maneres de vida de la seua infantesa, mentre que als infants els apropa a un món totalment estrany i desconegut per a ells.

A més, el Museu ofereix altres activitats complementàries que tracten d'abraçar el concepte de patrimoni en el seu sentit més ampli, que va més enllà dels objectes físics i de les parets del Museu, com ara l'organització d'itineraris pel patrimoni natural i cultural de la comarca, la celebració de la Setmana de la Seda –quan es dona informació i s'obsequia els/les xiquets/es amb cucs de seda criats a l'andana del Museu, el cicle de música tradicional o els concerts de campanes que es fan cada tardor als campanars d'esglésies de la comarca.

Informació general

Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís March

C/ Mare de Déu de l'Olivar, 30
46900 Torrent. València

Web:

www.museuhortasud.com

Correu-e:

difusio@museuhortasud.com

Xarxes socials:

www.facebook.com/museuhortasud
<https://twitter.com/museuhortasud>

Telèfon de concertació de visites:

961 588 221

Horari de concertació de visites:

De dimarts a divendres, de 10 a 14 hores.

Preus:

Visites guiades:

Gratuïtes. Idiomes: valencià/castellà.

Tallers didàctics:

50 € per grup de fins a 27 persones.
El preu inclou el cost del monitor i el material necessari per a la realització de l'activitat. Idiomes: Valencià/castellà.

El pagament de totes les activitats amb monitors es farà per endavant al número de compte corrent que es donarà en el moment de fer la concertació de la visita. El comprovant de la visita s'haurà d'enviar escanejat per correu electrònic (difusio@museuhortasud.com), abans de la visita.

Condicions de la visita:

Per a les visites sense monitor, el grup ha de vindre acompanyat d'almenys una persona responsable per cada 20 alumnes.

El Museu disposa del corral, espai interior obert de més de 200 m² on els xiquets i xiquetes poden esmorzar o realitzar qualsevol altra activitat. Disposa de servici de guarda-roba. El Museu no es fa responsable de la pèrdua dels objectes personals dels usuaris.

El Museu no es fa responsable de la utilització indeguda de les seues instal·lacions.

Transport públic:

Metro València. Línies 1 i 5. Parada Torrent. El Museu es troba a 150 metres de la parada. Informació i adquisició de bitllets de grup: 96 397 65 65 (ext: 11150) www.metrovalencia.com

Guia didàctica

El museu disposa d'una proposta didàctica elaborada en col·laboració amb el CEFIRE de Torrent. Està formada per 21 fitxes en format pdf adequades per als diferents nivells educatius, per a que cada docent trie les fitxes o les activitats que més s'adapten a les necessitats del seu alumnat. Pot treballar-se abans de la visita, durant la visita, o després de la visita.

Al museu podem informar-vos sobre diverses formes i possibilitats de plantejar les activitats. Podeu accedir al seu contingut registrant-se com a usuari a la web del museu a l'apartat de didàctica, **<http://www.museuhortasud.com/museo/didactica>** o enviant un mail a **museu@museuhortasud.com** y vos l'enviarem per correu electrònic.

1 / Taller didàctic permanent

Taller del xocolate

2 / Taller didàctic permanent

Jocs tradicionals

3 / Taller didàctic permanent

Pesos i mesures tradicionals

4 / Taller didàctic permanent

Taller de pa

5 / Taller didàctic permanent

Instruments de canya

6 / Taller didàctic temporal

Cucs de seda

Exposició temporal

En-Arborar!

Exposició temporal

Betlem tradicional

1 / Taller didàctic permanent

Taller del xocolate

Objectius:

- Descobrir de forma dinàmica la història del xocolate.
- Conèixer el procés de fabricació tradicional del xocolate.
- Elaborar bollets artesanals.

Participants:

Totes les edats.

Descripció:

Prendre contacte amb l'origen i la història del xocolate.
Conèixer els diferents instruments amb què es fabricava el xocolate i el seu funcionament.
Elaborar un xocolate propi amb ingredients naturals.
Treballar manualment la pasta, modelar el xocolate i fer el nostre bollet.
El bollet que preparem no ens el menjarem. En canvi, ens endurem un bollet igual fet per un xocolater artesà per a poder-nos-el menjar.

Duració: 1 hora.

Jocs tradicionals

Objectius:

- Realitzar una sèrie de jocs populars per a poder gaudir amb aquelles activitats que servien d'oci als nostres avantpassats.
- Recuperar alguns aspectes socials molt importants del nostre patrimoni, com ara els jocs populars.
- Fomentar els valors pedagògics del joc tradicional, com ara la psicomotricitat, l'activitat en equip, el foment de la imaginació, etc.

Participants:

Totes les edats.

Descripció:

Mitjançant aquest joc-taller tractem de recuperar la cultura d'alguns dels jocs populars més coneguts. El que farem serà un joc divertit amb zones diverses i en cadascuna hi haurà un o dos jocs populars. Els monitors/es ensenyaran les persones participants a jugar a aquests jocs:

Les boletes, les xapes i la trompa
La corda, amb les cançons que es cantaven
La granota
Les birles
El sambori
El caixó
El canut, etc.

Duració: 60 / 90 minuts.

Pesos i mesures tradicionals

Objectius:

- Reconèixer els diferents instruments de mesura tradicionals.
- Conèixer el seu funcionament i saber utilitzar-los.
- Descobrir la història de les mesures en el temps.
- Descobrir la necessitat del món contemporani d'un sistema de mesures global.
- Reflexionar sobre la presència d'aparells de mesura en les nostres cases i la seua relació amb la compra d'aliments envasats.
- Reflexionar sobre l'abús que representen els envasos en relació a l'autoservici en les compres de cara a la generació de residus i la seua repercussió negativa sobre el medi ambient.

Participants:

Primària (a partir del segon cicle: tercer i quart curs), secundària i batxillerats.

Descripció:

Explicació dels diferents instruments de pes i de la seua història. Mesures de pes antigues i modernes. Pesar i mesurar els mateixos objectes amb diferents mesures. Mostrar una escala de conversió (taules) entre unes unitats i altres, pesar el mateix objecte amb instruments diferents i expressar-ho en mesures diverses.

Problemes divertits d'utilització de diferents instruments de pes.

Calcular amb un cas pràctic els residus que es generen comprant els aliments envasats i els que no es generaven abans quan eren pesats a la botiga.

Duració: 1 hora.

Taller de pa

Objectius:

- Descobrir la història del pa com a aliment bàsic de totes les civilitzacions.
- Recordar com en els nostres pobles les famílies de llauradors elaboraven en les seues cases el seu propi pa i el duïen a coure al forn.
- Conèixer el gra de forment i els seus components.
- Conèixer el rent i l'acció dels ferments.
- Conèixer la composició del pa i el seu procés d'elaboració.
- Conèixer els aports nutricionals del pa.

Participants:

Alumnat d'infantil i primària.

Descripció:

El taller s'iniciarà amb la visita a la cuineta de la casa museu on es troba la taula de pastar el pa amb els utensilis emprats per explicar que abans

les famílies s'elaboraven el seu propi pa.

El monitor/a explicarà recolzant-se en una sèrie de plafons amb gràfics, imatges i text una sèrie de qüestions teòriques com la història del pa, la composició del gra de forment, del rent, i les diferents fases de la seua elaboració.

Elaborar una massa de pa amb els seus ingredients bàsics: aigua, farina i rent, tot reconeixent-los i amassant-los.

Cada participant s'endurà la massa elaborada en una bosseta per a que en les següents hores pugua observar el procés de fermentació i pugua coure'l una vegada arribe a casa.

Duració: 1 hora.

Instrumentes de canya

Objectius:

- Reconèixer la importància de la canya en la cultura popular de la societat preindustrial.
- Descobrir com es pot fer diferents tipus de música amb un simple tros de canya.
- Que el/la xiquet/a puga fer alguns instruments de canya adaptats a la seua edat .

Participants:

Infantil, primària i secundària.

Descripció del taller:

Coneixement de la canya en el medi físic. Diverses utilitzacions de la canya en la societat tradicional. La canya en la música popular valenciana. Els diversos instruments i els seus sons. Fer alguns instruments amb canya adaptats a l'edat de l'alumnat, amb els materials prèviament preparats, per endur-se'ls a casa.

Duració: 40 minuts.

Cucs de seda

Dates: Del 16 al 26 d'abril.

S'emmarca dins el cicle «La memòria de la seda». La cria del cuc de seda ha estat històricament una activitat econòmica molt arrelada als pobles de la comarca, fins que a mitjan segle XIX va desaparèixer pràcticament per complet en ser substituïda la morera –les fulles de la qual els servien d'aliment– pel taronger. Per això el Museu vol contribuir a reviscolar aquesta tradició arrelada als nostres pobles, que a més connecta una sèrie de valors relacionats amb el coneixement i el respecte al medi natural i a la vida dels éssers vius. El Museu cria cada any més de deu mil cucs de seda per a repartir-los entre els xiquets i xiquetes que ens visiten amb l'escola o acompanyats pels seus pares i superen unes divertides proves que els proposem.

Objectius:

- Mostrar els aspectes més importants del cicle del cuc de seda partint d'unes activitats dinàmiques i educatives.
- Ensenyar els xiquets i xiquetes a respectar la natura i els éssers vius que en formen part.

Participants: Infantil i primària.

Descripció del taller:

Farem manualitats molt entretingudes de cucs de seda i papallones amb els xiquets i xiquetes, gràcies a uns materials molt divertits i innovadors. El monitor/educador les complementarà amb una explicació utilitzant com a recurs didàctic el conte que ensenyarà alguns aspectes importants del seu cicle. També farem jocs dels cucs.

Duració: 60 / 75 minuts.

Exposició temporal

En-Arborar!

Arbres monumentals i paisatges arbrats de la província de València

Dates: Del 16 d'octubre al 15 de novembre.

Justificació:

Parlar del bosc és parlar de nosaltres mateixos i de la nostra llar. Al llarg de la història, els éssers humans hem contat amb la protecció del bosc com a font de subsistència. Hi han arbres que viuen tants anys que esdevenen fites visuals del paisatge que conjuguen la monumentalitat amb la seua senzillesa. Per a la col·lectivitat deixen de ser un arbre més per esdevindre un element singular, identitari i simbòlic.

Objectius:

La gran majoria dels arbres més vells del nostre món estan desprotegits, encara així, els podem trobar dispersos per la nostra geografia. Cada poble disposa d'un Patrimoni Arbore Monumental. Donar a conèixer els arbres monumentals i paisatges arborats de la província de València, recuperar la seua història, fomentar la seua protecció, valorar les seues qualitats estètiques i paisatgístiques, incrementar el seu nombre i aprendre a gaudir-ho de la mà de la ciència i la cultura, son alguns dels objectius de l'exposició.

La mostra En-Arborar! ha estat produïda pel Museu Valencià de la Il·lustració i la Modernitat (MUVIM) i la Diputació de València.

Exposició temporal

Betlem tradicional

Dates:

Del 3 de desembre de 2013
al 4 de gener de 2014.

Justificació:

L'Associació de Betlemistes de Torrent munta cada any un betlem tradicional. El betlem és una recreació idealitzada dels paisatges i de les escenes al voltant de la Nativitat de Crist. Per a la realització dels paisatges s'empren materials tradicionals com el suro de la serra d'Espadà i herbes del secà, com ara romer, botja salada, petorreres i molsa, que s'empren per a tapar les juntes de les diferents peces de suro. Les figures que conformen les escenes són reproduccions d'un betlem realitzat per l'escultor José Luis Mayo, que és un dels artistes més reconeguts en aquesta matèria.

Objectius:

El Museu Comarcal de l'Horta Sud, en col·laboració amb l'Associació de Betlemistes de Torrent, vol posar el seu granet d'arena per a contribuir a la difusió i conservació d'una tradició autòctona en què poden participar d'una manera activa tots els membres de la família.

Material didàctic:

Per tal d'acompanyar la visita al betlem, el Museu ha elaborat un material didàctic per a ensenyament primari i secundari que està disponible en el nostre web.

Amb aquesta guia es pretén col·laborar amb el professorat a aconseguir els següents objectius:

- Aproximar l'alumnat al coneixement del betlem des de la transversalitat, com a element que recrea l'escenari de la història sagrada, com a fet cultural i com a treball plàstic i artístic que potencia determinades habilitats personals.
- Aprofundir el coneixement de les tradicions valencianes lligades a la festivitats del Nadal, davant altres tradicions d'origen nòrdic i americà que estan arrelant a la nostrasocietat i que són totalment alienes a la nostra cultura.

El plantejament didàctic de la guia respon a tres moments:

- Preparació de la visita al betlem.
- Visita del betlem.
- Proposta d'activitats per a realitzar després de la visita.

El professorat pot triar entre totes les activitats proposades les que considere més oportunes d'acord amb el nivell d'aprenentatge o els interessos de l'alumnat.

MUSEU
COMARCAL
D'HORTA SUD
Josep Ferrís March

Carrer Mare de Déu de l'Olivar, 30
46900 Torrent · València
Telèfon i fax: 961 588 221
E-mail: museu@museuhortasud.com
www.museuhortasud.com
[facebook.com/museuhortasud](https://www.facebook.com/museuhortasud)
<https://twitter.com/museuhortasud>

Un museu per a les escoles. Servicis educatius per al curs 2013/2014.

© Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís March. Fotografies: Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís March. Disseny i maquetació: Eugenio Simó. Il·lustracions: Museu Valencià d'Etnologia. Andrés Marín Jarque. Impressió: Gràfiques Royanes. Dipòsit legal: V-3463-2008.

Mancomunitat
Inter municipal
de l'Horta Sud

AJUNTAMENT
TORRENT

Fundació Horta Sud

GRUPO
COOPERATIVO
CAJAMAR

CAIXA RURAL
TORRENT

Una vegada m'hages utilitzat, recicla'm.